

POSUDEK VEDOUcíHO PRÁCE

Jméno diplomantky:	Svobodová Sára
Téma práce:	Paušální daň – legitimní nástroj či nedůvodná nerovnost?
Rozsah práce:	181 040 znaků (podle prohlášení)
Datum odevzdání práce:	17. července 2023

1. Aktuálnost (novost) tématu

Diplomantka si jako téma své diplomové práce zvolila problematiku, která v rámci finančního práva spadá do práva daňového, a to téma týkající se paušální daně z příjmů fyzických osob. Téma paušální daně jako takové není nové, ovšem je aktuální s ohledem na nedávné změny právní úpravy paušální daně s účinností od 1. ledna 2021, které byly dále modifikovány s účinností od 1. ledna 2023. Pokud je mi známo, pak se autoři většinou specificky na téma paušální daně nezaměřují, proto je třeba ocenit volbu tématu diplomantkou. Diplomová práce na téma „Paušální daň – legitimní nástroj či nedůvodná nerovnost“ proto může být s ohledem na uvedené podnětná a přínosná.

2. Náročnost tématu na teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování a použité metody

Téma považuji za poměrně náročné na teoretické znalosti, neboť diplomantka musí mít pro jeho úspěšné zvládnutí znalosti nejenom z finančního, resp. daňového práva, ale i ekonomie. Vstupních údajů pro zpracování diplomové práce mohla mít diplomantka relativní nedostatek, zejména pokud jde o odbornou právní literaturu, použít tak musela také internetové zdroje, právní předpisy, důvodové zprávy k nim a judikaturu. Diplomantka vycházela také ze své práce SVOČ (ovšem opomněla to v práci zmínit a já si toho jako vedoucí práce nevšímil). Z hlediska metod byl použit kvalitativní přístup a metoda analýzy.

3. Formální a systematické členění práce

Z formálního hlediska se diplomová práce skládá z titulní strany, prohlášení, obsahu, úvodu, čtyř částí, závěru, seznamu zkratk a seznamu použitých zdrojů. Na konec práce je zařazen název práce, abstrakt a klíčová slova, a to v českém jazyce a v anglickém jazyce.

4. Vyjádření k práci

Ve stručném **úvodu** diplomantka uvádí cíl diplomové práce („*analyzovat dopady paušální daně, a přitom zodpovědět otázku, jestli tento institut nezavádí bezdůvodné rozdíly v daňovém zatížení mezi srovnatelnými OSVČ navzájem a jestli se jeho zavedením v současné podobě ještě více neprohlubuje již existující rozdíl mezi zaměstnanci a OSVČ a jestli vlastně vůbec naplňuje svůj zákonem předvídaný účel a smysl*“), hypotézu („*že se o diskriminaci jedná*“), popisuje strukturu diplomové práce a uvádí použité zdroje.

První část diplomové práce pojednává o zdaňování aktivních příjmů fyzických osob. Diplomantka nejprve popisuje zdaňování příjmů ze závislé činnosti a ze samostatné činnosti, a to nejenom daní z příjmů fyzických osob, ale také veřejnými pojistnými. Následně se zabývá popisem režimu paušální daně podle zákona o daních z příjmů. První část diplomové práce je popisného charakteru a je vhodnou úvodní pasáží pro uvedení čtenáře do tématu diplomové práce.

Ve **druhé části** diplomové práce diplomantka srovnává daňové zatížení jednotlivých skupin poplatníků. Nejprve však uvádí metodiku zkoumání a argumentuje, proč se domnívá, že je relevantní srovnávat osoby s příjmy ze závislé činnosti a osoby s příjmy ze samostatné činnosti. I když by si tato část zasloužila jistě hlubšího zkoumání z pohledu ekonomie, lze se v zásadě se závěry diplomantky ztotožnit. Dále diplomantka v jednotlivých kapitolách rozčleněných podle činností s určitým procentem paušálních výdajů demonstruje na příkladech reálnou míru zdanění poplatníků v paušálním režimu, poplatníků uplatňujících paušální výdaje

a zaměstnanců. Diplomantka používá přehledné tabulky, které dále komentuje a vyvozuje z nich relevantní závěry.

Třetí část diplomové práce si klade za cíl komplexně vyhodnotit míru zdanění činností fyzických osob v souvislosti s paušálním režimem. Diplomantka velmi trefně shrnuje a generalizuje dílčí závěry, ke kterým dospěla v předchozí části. V některých případech vyvrací i zažité závěry (např. že paušální režim není vhodný v případě uplatňování daňového zvýhodnění na vyživované děti).

Ryze právní je **čtvrtá část** diplomové práce, ve které se diplomantka snaží různorodé dopady na daňové zatížení sledovaných skupin poplatníků zhodnotit z hlediska jejich ústavnosti. Cílí na zhodnocení porušení principu rovnosti u skupin poplatníků, kteří jsou ve srovnatelném postavení. Domnívám se, že řada osob bude polemizovat s tím, že OSVČ a zaměstnanec jsou ve stejném postavení, ale mě osobně přijdou argumenty diplomantky, že tomu tak je, relevantní. Diplomantka dochází k (možná pro někoho provokativnímu) závěru, že paušální daň v současné podobě nemá být používána, protože zavádí daňovou diskriminaci, a zákonodárce by měl zvážit návrat k upravenému modelu před rokem 2021 nebo volit jiné řešení.

V **závěru** diplomové práce diplomantka velmi trefně shrnuje dílčí závěry, ke kterým dospěla v jednotlivých částech práce.

Celkově k diplomové práci je možné uvést, že z diplomové práce je zřejmé, že se diplomantka daným tématem velmi podrobně zabývala a v dané problematice se orientuje. Za klad práce považuji inovativní a v právu vcelku odvážný přístup diplomantky k tématu, kdy analyzovala právní úpravu pomocí modelace dopadů na vybrané skupiny poplatníků. Domnívám se, že diplomantka vytvořila vysoce nadprůměrnou diplomovou práci.

5. Kritéria hodnocení práce

Splnění cíle práce	Z hlediska cíle vytyčeného diplomantkou se domnívám, že práce tento cíl naplnila. Diplomantka analyzovala dopady paušální daně, a odpověděla na otázky, zda tento institut nezavádí bezdůvodné rozdíly v daňovém zatížení mezi srovnatelnými OSVČ navzájem a jestli se jeho zavedením v současné podobě ještě více neprohlubuje již existující rozdíl mezi zaměstnanci a OSVČ. Diplomantka potvrdila hypotézu, že paušální daň je diskriminační.
Samostatnost při zpracování tématu včetně zhodnocení práce z hlediska plagiátorství	Je patrné, že diplomantka přistoupila k danému tématu samostatným a tvůrčím způsobem. Je velmi pravděpodobné, že diplomová práce je původním tvůrčím dílem diplomantky, což ostatně vyplývá z jejího prohlášení. Práce byla zhodnocena systémem Theses.cz s tím, že bylo nalezeno 89 podobných dokumentů s celkovou shodou 28 % a shodou s jednotlivým dokumentem nejvíce 3 %. S ohledem na rozsah protokolu (1881 stran) jsem provedl jeho namátkovou kontrolu. Shoda je zejména v citacích právních předpisů. Práce byla rovněž zhodnocena systémem Turnitin s vykázanou celkovou shodou 15 % celkem se 79 dokumenty, shodou s jednotlivým dokumentem nejvíce 2 % a 45 slov v nejdelším úseku podobnosti. Vykazovaná

	shoda je zejména v citacích právních předpisů a jiných zdrojů a citacích zdrojů v poznámkách pod čarou a v seznamu zdrojů. Podle mého názoru diplomová práce není plagiátem.
Logická stavba práce	Diplomová práce je z hlediska systematického vhodně členěna. Struktura osnovy je logická a přehledná.
Práce se zdroji (využití cizojazyčných zdrojů) včetně citací	Diplomantka používala zejména odbornou tuzemskou literaturu, internetové zdroje, právní předpisy, judikaturu a důvodové zprávy. Používání zahraniční literatury chybí, ovšem s ohledem na téma diplomové práce to nepovažuji za zásadní nedostatek. Používání citací odpovídá normě.
Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)	Hloubku provedené analýzy považuji za zcela uspokojivou.
Úprava práce (text, grafy, tabulky)	Úpravu práce hodnotím jako standardní. Práce je velmi vhodně doplněna tabulkami, které ukazují výpočty daňového zatížení jednotlivých poplatníků, a grafy.
Jazyková a stylistická úroveň	Z hlediska chyb v psaní je diplomová práce na výborné úrovni. Chyby v psaní se vyskytují minimálně (např. str. 29 „Při výpočtů výše“, str. 51 „kolem zákonné výši paušálních“ nebo str. 65 „v při zkoumaných“). Stylistická úroveň je uspokojivá.

6. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

Při ústní obhajobě by diplomantka měla zodpovědět tuto otázku:

- Na str. 75 diplomové práce diplomantka konstatuje, že při nepatrném zvýšení hrubého příjmu se zcela zásadním způsobem mění výše zdanění, pokud dojde k přechodu mezi jednotlivými pásmy paušální daně. Jak tento stav obстоjí ve světle nálezů Ústavního soudu Pl. ÚS. 31/13 a Pl. ÚS 18/15?

Doporučení/nedoporučení práce k obhajobě	Doporučuji diplomovou práci k obhajobě.
Navržený klasifikační stupeň	Diplomovou práci hodnotím jako výbornou.

V Praze dne 27. července 2023

prof. JUDr. Radim Boháč, Ph.D.
vedoucí diplomové práce